

ske Indberetning om dem, er det en Undtagelsesstilling og Undtagelsesregler, som herved ere indførte. Naar dette Stykke bliver staaende, ligger deri en saadan Realitet, at alene det, at hæve det, vilde være af Betydning saavel for Lærerstanden som for den demokratiske Maalestok, hvormed det danske Folk overhovedet vil se paa den nuværende Kultusminister.

Jeg vil tillade mig at foreslaa Vedtagelsen af en Dagsorden som Afslutning af denne Forhandling. Denne Dagsorden lyder saaledes:

„Idet Folketinget udtaler sin Misbilligelse af, at Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet ikke har benyttet Lejligheden til at give et klart og bestemt Tilsagn om at ophæve Cirkulæret af 22. April 1885, gaar det over til Dagsordenen.“

Der behøves sikkert ingen Forklaring til denne Dagsordens Forstaaelse. Jeg tillader mig at anbefale dens Vedtagelse.

Formanden: Der er af Ordføreren for Forespørgerne stillet en Paastand om Overgang til Dagsordenen, saalydende:

„Idet Folketinget udtaler sin Misbilligelse af, at Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet ikke har benyttet Lejligheden til at give et klart og bestemt Tilsagn om at ophæve Cirkulæret af 22. April 1885, gaar det over til Dagsordenen.“

Det er nu om denne Dagsorden, at Forhandlingerne ville dreje sig.

Anders Nielsen: Jeg havde ikke haft til Hensigt at tage Ordet i denne Sag. Jeg synes, at er der noget, som er overflødigt, er det at tale om Cirkulæret af 22. April 1885. Jeg føler mig overbevist om, at der ikke i det hele Land sidder en eneste Skolelærer og gemmer paa et Ord, som han gerne vil have udtalt eller skrevet, men som han ikke tør komme frem med af Hensyn til dette Cirkulære. Jeg føler mig overbevist om, at ikke et eneste Menneske føler sig trykket af dette Cirkulære. (*Ordføreren for Forespørgerne* [Fogtmann]: Saa spørg Bestyrelsen ad!) Hvilken Bestyrelse? Men for øvrigt maa den ærede Ordfører for Forespørgerne lade mig udtale min Mening, som jeg vil, og hvis den paagældende Forenings Bestyrelse ønsker at belære mig om et eller andet, kan jo den ærede Bestyrelse henvende sig til mig, om ikke paa anden Maade, saa gennem den ærede Ordfører for Forespørgerne. — Jeg havde derfor ikke tænkt mig at tage

Ordet. Jeg havde tænkt mig, at det ærede Parti, paa hvis Vegne den ærede Ordfører taler, havde ønsket at faa Lejlighed til at vise, hvorledes man skal tage fat paa demokratiske Opgaver. Og jeg hørte i Dag, at den ærede Ordfører sagde, at det vilde have været en Opgave for et Venstreministerium at tage et saadant Spørgsmaal som dette op paa den Maade, at det udstedte et Kontracirkulære og derved leverede et Vidnesbyrd ud over Landet for, at det var et ret Venstreministerium, og at det var et Ministerium, som vilde drage de demokratiske Furer og Linier — det er jo paa den Maade, vi pleje at høre det ærede Medlem tale — dybt og lige og stærkt, hvis det havde Magt, som det har Agt, og det vilde altsaa vække baade Forventning og Glæde i Landet. Da jeg hørte det af den ærede Ordfører for Forespørgerne, tænkte jeg: Nu forstaaer jeg bedre, hvorfor denne Forespørgsel er kommen, end jeg før har gjort, for denne Forespørgsel er altsaa et Udtryk for, hvad dette ultrademokratiske Parti mener, det er rigtigt at tage fat paa som Opgaver for et demokratisk Parti her i Salen, nemlig at rejse en Forespørgsel om en Sag, som ikke interesserer et eneste Menneske, der har Forstaaelse af, hvorom det drejer sig. At der kan drives en Del Agitation overfor uforstaaende Mennesker med denne Sag, er muligt, men efter den Redegørelse, vi have hørt — hvis vi trængte til en saadan Redegørelse — fra den højtærede Minister, turde det være erkendt af alle, at der er ikke et eneste Menneske, som føler sig generet eller kan med Føje føle sig generet af dette Cirkulære.

Den ærede Ordfører for Forespørgerne har været Medlem af Venstrereformpartiet, har siddet i Venstrereformpartiets Bestyrelse og var, medens han sad i Partiet og i Partiets Bestyrelse under Venstreministeriet Deutzer, i henved fire Aar selv Lærer. Men det er ganske mærkværdigt, at den ærede Ordfører for Forespørgerne ikke da følte Trang til overfor det Ministerium at gøre opmærksom paa, at her var en stor demokratisk Opgave at tage op for det første Venstreministerium i Danmark. Hvorfor sad det ærede Medlem da tavs i Bestyrelsen og nævnede aldrig med et Ord, at her var en af de Opgaver, som Ministeriet Deutzer burde tage op, og hvor det burde vise Vejen, trække de demokratiske Linier klart og tydeligt op, saa de kunde skinne over det ganske Land, og det kunde blive klart for alle: Nu var der kommet atter en Dag, hvor Frisindet